

Primorec

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače slane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petivrstno enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Goriške novice.

Poroka. — Prihodnjo sredo se poroči na Dunaju g.čna Mimi Budalova, hčerka našega rojaka in dvornega svetnika pri najvišjem sodišču, z gosp. Viljemom Dominiko, pristavom na slovenski deželni kmetijski soli v Gorici.

Naročnikom. — Posebni naročniki „Primorca“ dobivajo za letnih 80 kr. vsakih 14 dni po 6 takih stranij berila. Lahko rečemo, da takó cenega lističa ni takó lahko dobiti niti pri večjih narodih nego smo Slovenci. Zató je naravno, da na naročnimo ne moremo čakati, toliko bolj, ker takó malenkostno svotico zmore pač vsakdo. Prosimo torej, da vsakdo poravnava svoj dolg o pravem času. — Dalje prosimo vse gg. čitatelje, naj vselej, ko pošiljajo kak denar, pristavijo tudi določilo: za kaj so ga poslali, ker vsega ne moremo imeti na pameti.

„Goriška Čitalnica“ je imela v nedeljo svoj drugi izlet in sicer ta dan v Št. Peter. Udeležba ni bila obilna. Slučajno se je tje kaj naletel češki kvartet, ki je sviral premnoge slovanske komade. Pevci nove „Slovenske zveze“ so pa pridno peli bodisi sami ali pa skupno z godbo. Izletniki so hvalili petje šempeterskih mladeničev, ki so v kratkem času že prav dobro napredovali. Le takó naprej! — Prihodnja dva praznika ne bo skupnega izleta, ker večina rodbin bo zadržana vsled birme.

Češnje začeli so prekupci že prav pridno razpošiljati v razne severne kraje. Toda cena ni visoka. Zdaj se dobé že lepe češnje po 10-15 kr. kilo. Posebno veliko jih baje ne bo.

Sadni in zelenjadni trg v Gorici je postal zadnji čas prav živahen. Zelenjava je skoro zastoj, da človek res ne vé, je li se ljudem spleča nositi na trg. Grah je ta teden od 15 do 20 kr., šparglji po 30 do 40 kr. Sicer pa se cene jako menjajo od dneva do dneva.

V goriškem učiteljsku se je vršila v ponedeljek domača slavnost v spomin 40-letnice, od kar je ravnatelj g. Fr. Hafner c. kr. profesor. Kakó se je slavnost vršila ne vemo povedati, ker ni bilo povabljenih gostov, marveč vsa slavnost je imela lice le notranjega dogodka.

Župnijski izpiti v goriškem osrednjem semenišču so pričeli v ponedeljek in končali učeraj. Udeležili so se ga le štirje duhovniki, med temi tudi č. g. Blazij Bevk, kaplan pri Sv. Luciji.

Služba mestnega stražnika je razpisana pri goriškem municipiju. Prosilec mora biti Avstrijec, 24 let star, telesno zdrav in razvit, znati čitati in brati, lepega vedenja in mora poznati italijanski, če mogoče tudi slovenski jezik. — Torej le „če mogoče“ (possibilmente?) Radi bi vedeli, kakó naj sploh javni uradnik ali služabnik v Gorici izhaja brez slovenščine.

Važna knjiga se je počela tiskati v naši tiskarni. Spisal jo je g. Ant. Rudež, učitelj v deželni gluhonemici. Obsegala bo dva obširna zvezka; prvi bo razpravljal zgodovino pouka gluhonemih v občé ter goriške gluhonemice še posebe. Druga knjiga pa bo razpravljala metodiko tega pouka. — Deželni zbor je dal g. pisatelju 300 gld. nagrade za to krasno delo, katero bi morala imeti najmanj vsaka šola na Slovenskem.

Porotno sodišče v Gorici začne svoje delovanje 20. junija. Predsednikom je imenovan g. Pavel Sbiša, predsednik goriškega okrožnega sodišča; namestnika pa sta gg. svetnika Josip Goriup in Ambrož Flegar. — To zasedanje bo prav zanimivo, ker dokáže, ali Slovenci sploh imamo v Avstriji še kako pravico — ali samó dolžnosti po nekem starem geslu: Plačaj „skiaf“ in molči!

„Rinnovamento“ se je preselil v našo tiskarno; jutri izide tu prva številka. — Uzroke preselitve ugane prav lahko vsak čitatelj sam.

Urednik tega lista g. Ivan Kušar ima danes pred kasacijskim sodiščem na Dunaju prizivno obravnavo, pri kateri ga zastopa g. dr. Stanič iz Tolmina. Tam na jesen je bil namreč obsojen na 10 dni zapora, radi tega, ker je bila za odgovornega urednika podpisana taka oseba, kakeršne so še danes kot odgovorni uredniki pri „Corrieru“, „Ecu“ in mnogih drugih listih. Proti tej obsodbi je podal urednik pritožbo. Ali tudi državni pravdnik se je pritožil, ker je bil urednik oproščen zatožbe radi „zanemarjanja dolžne pažnje“.

Ajdovsko predilnico bodo zopet gradili, a še le prihodnjo spomlad. Takó je sklenil zbor delničarjev v Trstu. Gospodje so gotovo spoznali, da takó dobre iz cenene moči in takó skromnih delavcev, kakor v Ajdovščini, ne dobé tako kmalu. Vrh tega so uvaževali to, da bi sezidala v Ajdovščini predilnico neka druga družba, ako bi jo sedanja opustila. — Predilnica bo imela drugačno podobo, kakeršne so n. pr. v Ronkah prtilične in s svetlobo od zgoraj. — Takó se vsaj govori.

V Št. Petru pri Gorici je začelo prav lepó delovati bralno in pevsko društvo „Slovenska zveza“, ki bo gotovo veliko koristilo za probujo narodne zavesti v tej prijazni vasi. Mladeniči kažejo veliko veselja do petja in čitanja. Ali ker društvo še nima večjega števila knjig na razpolago, priskoči naj na pomoč, kdor more. Marsikdo ima eno ali drugo knjigo kje v prahu, da je je res škoda!

Izboren začetek. — „Tolminska posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z neomejeno zavezo“, je imela od prvega uradnega dne 2. aprila t. l. do 8. t. m. 28.490 gld. 87 kr. prometa. — Res, krasen začetek. Pogumno naprej!

Cestni odbori za okraje: kanalski, tolminski, cerkljanski in bolški so podali vi-

soki c. kr. vladi prošnjo za podporo cesti, ki naj bi se zgradila na levem bregu Soče od Kanala do sv. Lucije in od Tolmina do Kobarida.

Utok. Znano je, da je deželni zbor na prošnjo par kričačev v Dolenjem (naščenih iz sosednje Italije) dovolil razdelitev dolenske županije v dolensko in kožbansko. Ker bi bila pa to v nebó kričeča krivica za velik del Slovencev, ki bi bili priklopljeni dolenski županiji, podajo Kožbanci, Mirničani in drugi Slovenci utok proti razdelitvi na ministerstvo. O razlogih bomo govorili obsirneje v eni prihodnjih števil „Soče“ ali „Primorca“.

Za železnico iz Škofje Loke v Gorico. — V seji državnega zbora dne 2. t. m. izročil je posl. dr. Gregorčič peticijo, v kateri prosijo podpisanci, da bi se popolnila državna železnica s progo Škofja Loka-Gorica. Peticija ima podpise občin: Škofja Loka, Poljane, Trata, Oselica, Žire, Dole, Črni vrh, Godovič, Vojsko, Cekovnik, Spodnja Idrija, Cerkno, Šebrelje, Št. Viška gora, Ponikve, Sv. Lucija, Volče, Ročinj, Kanal, Deskla, Grgar, Čepovan in Solkan pri Gorici, — dalje podpis c. kr. rudniškega vodstva v Idriji in okrajnih cestnih odborov v Škofji Loki, Idriji, Cerknem in Kanalu.

Božja pot na Sveto Goro dne 7. maja je odličen dokaz pobožnosti vernega naroda in zaupanja v pomoč Marije. Komaj se je po deželi izvedelo, da se snuje procesija na Sveto Goro, že je bilo vse ljudstvo uneto in pripravljeno, udeležiti se je. Kakor se marsikdaj zgodi, da najbolj oddaljeni pridejo prvi v cerkev, takó so tudi pri tej procesiji najbolj oddaljeni Kotarji in Kobarideci prišli prvi. V nedeljo zvečer ob 8. uri so dospeli na Sveto Goro pod vodstvom č. g. Sedeja, vikarija iz Borjane, prepevaje litanije Matere Božje. Po noči so došli tudi trije duhovniki s svojimi duhovljani iz slovenske Benečije. Proti večeru je došel na svetišče tudi naš preljubljeni nadpastir, prevzvišeni knez in nadškof Alojzij, nekateri duhovniki in mnogo ljudstva.

Ko se je zeležo mračiti, posvetili so se mnogi kresovi okoli Svete Gore, kakor je bil sprožil zadnji „Primorec“. Prav krasna sta bila dva v daljnih gorah nad Batami. Vsih se je stelo 40. Zjutraj ob 6. je došel na Sveto Goro prvi oddelek skupne procesije, in tri ure manj 10 minut je nepretrgano sula v cerkev in skozi cerkev nove množice. Vsih oddelkov pod vodstvom enega ali več duhovnikov se je naštel 95, duhovnikov je bilo okoli 120 Slovencev in kakih 20 Italijanov, brez redovnikov in bogoslovcev. Častno je bila zastopana tudi tržaška in videmska duhovščina. Ker smemo računati po čez na vsako procesijo na tri sto ljudij, in ker je bilo že pred procesijo za eno cerkev ljudstva na Gori, moramo šteti vsih božjepotnikov na 40 do 50 tisoč — vmes tudi nekaj odlične gospode. Za red so jako hvalevredno in postrežljivo skrbeli

gg. veterani pod poveljstvom svojega vrlega predsednika Jakobi-ja. Prihajajočo procesijo je fotograf Jerkič fotografoval večkrat na ovinku pod vrtom in glavni oddelek na stopnicah pred cerkvijo. Pač mnogim udeležencem bo ta fotografija zaželjen spominek. Od 9. do 10. ure je bila slovenska propoved, katero je govoril veleč. g. J. Kolavčič, župnik v Solkanu; potem je bila slovesna maša, katero je pel prevzvišeni nadškof z obilnim spremstvom. Med to mašo je z lece govoril $\frac{1}{4}$ ure trajajoč govor italijanskim udeležencem. Konečno mašo ob 12. uri je bral milostni škof Krški Sterk. Mnogi romarji so prejeli tudi sv. sakramente. Nekateri duhovniki so spovedovali od 2. popoldne do 12. ure, in zjutraj ob 3 $\frac{1}{2}$ smo videli že preč g. župnika Bl. Grčo iz Šempasa in vikarija č. g. Iv. Sedeja iz Borjane deliti sveto obhajilo. Petje so oskrbovali gg. goriški bogoslovci jako hvalevredno, pri orgljah se je spretno kretal prvotletnik g. Setničar. Vreme, ki je bilo v nedeljo prekrasno, se je po noči zopet spremenilo. Naletaval je večkrat dež, ki je še marsikak tisoč ljudij odvrnil od potovanja na Sveto Goro.

Te slavnosti so se nekoliko udeležili tudi naši mladeniči v vojaški suknji. Videli smo je v nedeljo v mnogih oddelih prihajati na Sveto Goro in odhajati.

Dasi so se romarji po malem vračali vse dopoldne, je vendar večina vstrajala do konca. No, tudi po dovršenem cerkvenem opravilu je bila cerkev še dolgo polna pobožnega ljudstva. Pri tem velikanskem številu ljudstva in v nepopisni gnječi je vendar vladal povsod najlepši mir in red, vse se je izvršilo brez vsakoršne nezgode. Hvala za to gre pač čuječnosti postavljenih varuhov, izrečno našim gg. veteranom, pred vsim pa romarjem samim.

Popoldne se je večina duhovnikov zbrala v samostanu, kjer jim je gostoljubni Monsignor vodja svetišča preč. g. Lovro Rutar pogrnil svojo mizo. Konečno naj sledi še zahvala osnovelemu sprevoda na Sveto Goro; le žal, da ni bilo moč pozvedeti, kedo so oni suhi „odbor“ brez imena, ki nas je povabil na potovanje. Prijazni Solkan je bil praznično oblečen, poln zastav. Menda je hotel naznaniti, da svetogorsko svetišče je otok te velike župnikovine. — a —

Dopolnilna volitev za deželni zbor na mesto umrlega poslanca g. Josipa Ferdinanda Del Torre (ki je zastopal kmečke občine furlanske) bo 14. junija t. l.

Železnica Bohinj - Sv. Lucija. — „Neue Freie Presse“ je dobila iz Celovca brzojavno poročilo, da trgovinsko ministerstvo je naročilo nadzorništvu državnih železnic, naj takoj začne početna dela za železnico iz Celovca po Rožni dolini, čez Karavanke v Bohinj in od tam k Sv. Luciji in v Gorico. — Takoj se podajo na delo inženirji in drugi tehnik.

V Furlaniji se močno upirajo, da bi se strokovna šola za umetno mizarstvo in rezljarstvo prenesla iz Marijana v Gorico. Poslali so na Dunaj spomenico, katero so podpisale baje vse občine.

Prav, saj tisto pravimo tudi mi, da Furlanija nima in noče ničesa iskati v Gorici, ker bi to bilo nenaravno. Drugače je za nas Slovence, nam pa je Gorica v vsakem pogledu središče.

Učeraaj je odšla na Dunaj prošnja za

ustanovitev enake šole v Gorici, katero je podpisalo 142 mizarjev v Solkanu. — Več občin je tudi ta teden poslalo enake prošnje na Dunaj. — To je dokaz, da v Gorici bi bila v korist le slovenska, ne pa laška šola.

Ostala Slovenija

Navtiška akademija v Trstu. „Pol. Correspondenz“ javlja, da nameruje vlada popolnoma preosnovati navtiški (brodarski) pouk. Pred vsem hoče tako preosnovati navtiško akademijo tržaško, da stopita na nje mesto dva ločena zavoda: višja trgovska šola, odgovarjajoča sedanjim zahtevam, in višja navtiška šola. V ta namen je sklical g. naučni minister za dan 23. aprila enketo, katere so se udeležili zastopniki mornarskega oddelka, ministerstev, financ in trgovine, namestništva primorskega in pomorske oblasti v Trstu.

Banka Slavija bo imela v ponedeljek glavni občni zbor, ki bo razpravljal 25. letni račun. Ta slovanski denarni zavod je doživel torej že svojo petindvajsetletnico.

V Novem Mestu na Dolenjskem je umrl preč. o. Florentin Hrovat, vikar tamšnjega frančiškanskega samostana in vodja deške šole. Pokojnik si je pridobil tudi odlično mesto med slovenskimi pisatelji.

V Postojini so ustanovili telovadno društvo „Sokol“. Dne 5. avgusta se bo vršila osnovalna slavnost.

Postojinska jama bo tudi prihodnja dva praznika sijajno razvitljena. Ako bo lepo vreme, pride tjakaj mnogo tujcev od vseh strani občudovat to posebnost slovenske zemlje. Dogodek v Luglochu na Štajerskem — o katerem govorimo na drugem mestu, baje marsikoga oplasi, da ne pojde v Postojno, dasi je namenjen. Tak strah je neutemeljen, ker kaka podobna nesreča v postojinski jami ni mogoča.

„Slovenski Narod“ je bil začel lani 17. maja nabirati prve krone za „Družbo sv. C. in M.“ Do konca aprila t. l. so mu jih poslali čitatelji 7033, kar je pač jako odlična svota. Naj bi dosedanja požrtvovalnost ne pojemala!

Dolenjska železnica. — 30. t. m. bo na slovesen način izročena javnemu prometu proga Ljubljana-Straža.

Nov premog. — Pri Vrhniku so našli v premogokopu „Velika Ligojna“ nove vrste premog, ki ima do 40% več ogljika v sebi, a gori brez smradu.

V Kropi je nastala med kovači velika revščina, ker nimajo nikakega dela, dasi je kovaštvo tamkaj jako razvito.

Na Bledu so začeli tudi narodnjaki zidati ali kupovati vile (krasne hiše). Državni poslanec dr. Andrej Ferjančič si je sezidal vilo „Mirni Dol“, narodni trgovec g. Josip Lenče v Ljubljani pa je kupil tamkaj dve vili.

Na ljubljanskem učilišču je drugič razpisano mesto ravnatelja; zahteva se znanje nemščine in slovenščine. Radovedni smo, kakó daleč sega upliv barona Heine-ja.

Na Vrhniku je nastal v nedeljo požar v tovarni g. Jos. Lenarčiča. Škoda je prav velika; tovarna je bila zavarovana pri „Slaviji“. — V tej tovarni se izdelujejo didaktofoni našega rojaka g. Aloj. Luznika, ki dela sam vodi in nadzoruje.

V Ljubljani so se bili zbrali v soboto „pri Slonu“ mnogi odličnejši bivši člani dunajske „Slovenije“ (dijaško društvo), da so praznovali 25-letnico njenega obstanka. — Tudi na Dunaju se je vršil sijajen komers v proslavo tega dne. Udeležencev je bilo nad 200. Govorila sta tudi državna poslanca Ferjančič in Spinčič.

„Račja kuga“ začela se je močno širiti po vseh vodah na Dolenjskem, da raki naglo izumirajo. Tudi razne požrešne ribe uničujejo mladi račji zarod.

Majnikovega hrošča je letos na Kranjskem posebno veliko. Šolska mladina ga pa pridno zatira. Naj bi ta vzgled posnemali povsod, kjer se pokaže potreba.

Sneg v majniku. — V soboto je na Spodnjem Štajerskem snežilo, da je škoda precej velika. Sadno drevje je veliko trpelo, zlasti v Savinjski dolini.

V Celju so imeli mestne volitve, katerih se pa Slovenci niso udeležili iz enakih uzrokov, kakor mi v Gorici. Pride čas tudi za celjske Slovence!

V Brežicah je „Čitalnica“ ustanovila tamburaški zbor, ki je prvič nastopil pri veselici preteklo nedeljo. Le naprej!

Strupena rosa ali peronospera se tudi letos prikazuje po vinogradih na Štajerskem. — Pri nas ni še slišati takih glasov. Vendar bodi vsakdo pripravljen z dobro škropilnico in modro galico.

C. kr. kmetijska družba na Koroškem je imela lani 2496 udov v 44 podružnicah, med katerimi jih je 12 med Slovenci. Družba ima popolnega učitelja tudi za Slovence, ki je imel 9 slovenskih predavanj, 4 pa v obeh jezikih; ta gospod je bivši vodja slovenske kmetijske šole v Gorici dr. Ernest Kramar.

Varujte puške. — V Ziljski Bistrici na Koroškem prišel je 15-letni pekovski učenec do lovske puške in igral se znjo takó nesrečno, da je počila; strel je usmrtil petletnega dečka, drugega je pa hudo ranil.

Razgled po svetu.

Koalicijska vlada ima vsak hip nove križe in težave s svojimi strankami na katere se opira. Ako le ena stranka zmakne rame, pa padne ves sedanji vladni stroj. — Koncem preteklega tedna so se bili začeli Hohentwartovci puntati proti vladnim predlogom o urejenju naše vrednote ali valute, ki bo v velikansko korist židovskim kapitalistom. To sprevidijo razumnejši konservativci in zató so se uprli; v klubovi seji 3. t. m. so dobili celó večino za predlog, naj se te vladine predloge odložijo. Hohentwart se je na to odpovedal predsedništvu, kar je bil pa le manever, da bi upornike spokoril; drugi dan je zopet prevzel predsedništvo. — Take burke uganja ta „slovenski“ poslanec na Dunaju v korist židov in velikih kapitalistov, Gorenjci, brž še jedno zaupnico!

Tudi Poljaki niso posebno oduševljeni za valutne predloge. V njihovem klubu je 11 poslancev glasovalo za predlog, naj se predloge odložijo na nedoločen čas. Vendar je ta predlog propadel, a to le vsled grožnje ministra Jaworskega, da odstopi, ako večina drugače sklene.

Državni zbor. — Vladi se jako muči, da bi državni zbor dokončal svoje „delovanje“

do konca maja; zato bodo seje bolj pogoste. Glavna vladina skrb je, da spravi pod streho proračun in valutne predloge, vse drugo lahko čaka, a nekatere reči so ji naravnost neljube, kakor n. pr. novela o tiskovnem zakonu. Ker se vladi mudi, zato ne dopuste niti dolgih razprav; poslanci po večini ne pridejo niti do besede, ker vladni mameluki pridno predlagajo „konec razprave“, kar se seveda vselej sklene z večino vladinih kimovcev, ne izvzemši slovenske koalirance. — In takó je ves naš državni zbor le slaba, a jako dragocena komedija. Tak je pogled koncem 19. stoletja v avstrijski ustavi in našem parlamentarizmu.

Rusinski poslanci so pristopili koaliciji, kar jim je pa med narodom spodkopalo zaupanje. Občni zbor maloruškega društva „Narodna Rada“ v Lvovu je izrekel poslancem v koaliciji nezaupnico in sprejel resolucijo, naj se vsi narodni življi združijo na skupno delovanje proti koaliciji.

Bukovinski namestnik baron Kraus je prosil za umirovljenje. V Bukovini vladajo čudni narodni odnošaji: domači Rumunci in Rusini so si v laseh, Nemci pa žanjejo. — Bukovinski Rumuni so sklicali na preteklo nedeljo velik shod v glavno deželno mesto Črnovice, da bi protestovali zoper preganjanje ogerskih Rumunov, ali vlada je shod prepovedala. Tak korak avstrijske vlade ni mogoče odobravati, kajti postopati bi morala pač samostojno brez strahu pred madjarskim šovinizmom.

V Budimpešti je začela 7. t. m. v magnatski zbornici razprava o civilnem zakonu. Kardinal Vaszary je predlogo odločno pobijal. Da bi zbornica predloge zavrnila, ni upanja.

Rumuni na zatožni klopi. — V ponedeljek je začela v Kološvaru kazenska obravnava proti odboru narodne rumunske stranke, ki je nesel svojemu kralju na Dunaj spomenico o krivicah, ki se godé ogerskim Rumunom. Ves svet se čudi „modrosti“ ogerskega državnega pravdnistva, ki je našlo v tem činu zločin. Obtoženci so bili na svojem potovanju v Kološvar sijajno pozdravljani na vseh železniških postajah. Rumunski narod nestrpno pričakuje konca te pravde, ki je sramoten škandal za ves omikani svet.

Homatije na Srbskem. — Od kar se je vrnil v Belgrad največji lehkoživec devetnajstega stoletja, razkralj Milan „Slavni“, vrsté se v tej nesrečni slovanski kraljevini homatija za homatijo, ki preté ne le usodi kraljevine in vladajoče hiše Obrenovičev, marveč evropskemu miru v obče. Od kar je Milan na srbskih tleh, čujemo vsak teden o novih ministerskih premembah, ki narod čedalje bolj dražijo, da je danes mera splošne nejevolje že prenapolnjena. — Mladi kralj Aleksander je popolnoma v oblasti Milanovi; pravi vladar je zopet Milan. Ali to je nesreča za Srbijo, kajti nezakoniti čini iz kraljevskega konaka so na dnevnem redu, kar ne more imeti dobrih nasledkov. — Znano je, da je l. 1889. Milan sam odložil vladu in prisegel zvestobo sinu, kralju Aleksandru. Odpovedal se je tudi vsem pravicam kot član kraljevske rodbine in sploh kot srbski državlján. Ti čini Milanovi so bili uzakonjeni v skupščini (državnem zboru). Ali te dni je kralj Aleksander samovoljno razveljavil ta za-

kon in takó kršil ustavo. Ta kraljev čin je razburil vse prave srbske rodoljube; razdraženost v celi kraljevini je tolika, da se je bati resnega upora med prebivalstvom. — Beligrajski list „Večerne novine“ ki je ostro napadel Milana, je bil zaplenjen; ali sodišče je zaplembo razveljavilo z razlogom, da Milan ni več član kraljevske rodbine niti srbski državlján, ker zadnji kraljev ukaz je protizakonit. Ta rabsodba je drago stala neprestrašene sodnike, ker bili so takoj odpuščeni iz službe. Par dnij pozneje je sodišče v Nišu obsodilo urednika nekega tamošnjega lista na ostro kazen zaradi napadov na Milana.

Italija. — Zastran znanih sleparij pri „Rimski banki“, katerih se je udeležilo celó več ministrov in poslancev, začela je kazenska obravnava, ki spravlja na dan mnogo grdega perila.

— Ministerski predsednik Crispi je govoril v poslanski zbornici povsem v duhu naših irredentovcev. Dejal je, da Italija je bila l. 1866. premagana pri Kustoci in pri Visu (na morju), ker ni bila dosti oborožena; vsled tega tudi ni dobila vshodnih Alp, t. j. naših dežel, koder prebivamo po večini Slovenci.

— U Vidmu so zasačili celo družbo, ki je pod natelstvom tiskarja Bosco izdelovala avstrijske petdesetake. Doslej so zaprli že 32 oseb.

V Rumuniji vlada velika razburjenost in razdraženost proti Madjarom zaradi kazenske obravnave v Kološu, o kateri govorimo nekoliko više. V glavnem mestu Bukareštu se vrše velikanske demonstracije, katerih se udeležuje do 200.000 ljudij. Madjarji naj torej ne pihajo preveč vrele kaše, ker si utegnejo osmoditi nos in obraz.

V Rimu je sv. Oče daroval 8. t. m. slovesno sv. mašo, proseč sveto Bogorodnico, pokroviteljico Ogorske, da bi v magnatski zbornici propadle predloge o civilnem zakonu. — Položaj je postal tem predlogam neugoden, ker vsi ogerski dvorní dostojanstveniki se udeležujejo sej in nasprotujejo predlogam. Ministerski predsednik Wekerle žuga z odstopom, ako predloge propadejo. Srečno pot!

RAZNOTEROSTI.

Ujetniki v podzemeljski jami. — V soboto teden je šlo sedem članov društva za preiskovanje podzemeljskih jam — na čelu njim sam predsednik Fasching — k znani jami „Lugloch“ pri Semriachu blizu Gradca, v katero so šli drugo jutro. Seboj so nesli jedil in sveč za več dnij. — Jama ima dva uhoda, skozi katera tečeta notri dva potoka. Mej tem je začelo močno deževati, potoka sta narasla in takó popolnoma zaprla uhoda, da raziskovalci niso mogli priti več na svetlo. — Ko se je raznesla ta novica po okolici in potem brzojavno po vsem svetu, prihitelo je na lice na tisoče ljudij, da bi zajetnike rešil. Nad osem dnij bil je zaman vsak poskus. Najpoprej so skušali potoka odvrniti od jame z jezovi, a to ni šlo. Poklicali so nekega potapljalca iz Trsta, ki je sicer skušal priti se skozi vodo v jamo, a moral se je vrniti brez uspeha. Zanimanje za nesrečne zajetnike je postalo povsod prav živo in vsak čitatelj listov je gotovo najpoprej iskal poročil o delih pred imenovano jamo. Ker je dež neprenehoma lil, bilo je

čedalje manj upanja na rešitev. — Konečno so jih vendarle rešili gotove smrti, o čemur čitamo v listih sledeče poročilo:

Česar ni nihče več pričakoval, to se je vendar zgodilo. Gradčani, ki so bili devet dnij zajeti v Luglochu, so vsi rešeni. Zasluga zato gré v prvi vrsti gozdnemu pristavu v Ljubljani, gosp. Puticku, znamenitemu raziskovalcu kraških jam. Dokler ni bilo njega na lice mesta, vršila so se vsa rešilna dela brez načrta, brez pomisleka, tako nerodno, da je ostra, proti politiskim organom graškim naperjena pisava raznih listov povsem opravičena. G. Putick je takoj dogovorno s poznavalci terena določil načrt, po katerem se je vršila rešilna akcija. Določil je, da je jezove, kateri so bili zopet opuščeni, iznova narediti, vsaj tako močne, da morejo vodo pol ure zadrževati. Vojaki so v tem razstrelili skalovje, tako da se je uhod razširil. Ko je bilo to gotovo, zajezila se je voda in g. Putick je, postavljaljoč svoje življenje v nevarnost, prvi splezal v jamo. V 25 minutah se je vrnil in prinesel veselo vest, da zajetniki živé. Številno občinstvo je bilo radosti izven sebe. Kar je bilo narediti, se je hitro naredilo, in potem so šli g. Putick v spremstvu potapljalca Fischerja in nekaterih drugih gospodov v jamo in začeli so zajetnike spravljati na dan, kjer so jih ljudje presrečno pozdravljali. Ko so bili okrepcani, odpravilo jih je rešilno društvo v Gradec, le jeden, dijak Hayd, je bil tako slab, da je moral ostati v Pegganu. Rešeni zajetniki pripovedujejo, da so pač imeli nekaj kruha in sira, a tega je bilo premalo; zato so si ga razdelili v majhnih porcijah na več dnij. Ko so jih rešili, pa niso imeli prav ničesa več in tudi sveča je zadnja gorela. Obleka na njih je bila vsa mokra. Od začetka so kurili tudi ogenj, a pozneje so morali to opustiti, ker bi jih dim zadušil. Bili so ves čas pri zavesti in z nepopisnim veseljem slišali prve strele, sluteč, da se bližajo rešilci. Svidenje s sorodniki in znanci je bilo zeló ginljivo. Cesar je brzojavnim potem sporočil rešiteljem svoje priznanje. Ko se je njegova brzojavka prečitala pred jamo, nastala je mej zbranim občinstvom velika navdušenost, vse je hitelo izkazat rešiteljem zasluženost priznanje.

Nemški cesar je bil te dni v svoji palači u Berlinu, okolu njega je bilo raznih dostojanstvenikov, kar kihne cesar z vso silo. Ker pa na nemškem dvoru od davno ni navada, da se komu reče, ki je kihnil: „Bog pomagaj!“ ali „Na zdravje!“, se tudi na cesarjevo kihanje ni nikdo oglasil. Na to se ozre cesar Viljem II. ne baš prijazno po svojih dvornikih ter jim reče resnobno: „Človek bi skoraj mislil, da nihče ne opazi moje prisotnosti!“ — Vsled te opazke so sklenili dvorniki, da kadar cesar kihne, mu zakličejo v zboru: „Na zdravje, Veličanstvo!“

Velika nesreča na železnici. — Dne 3. maja trčil je blizu postaje v Rotterdamu ponočni brzovlak, ki vozi iz Pariza preko Bruselja v Rotterdam ob tovorni vlak, na katerem je bilo naloženih mnogo sodov, napolnjenih s petrolejem. Vsled isker, vsipajočih se iz stroja, vnel se je sod — in hipoma bila sta oba vlaka v ognju. Pogorelo je 42 železniških vozov. Trije popotniki so zgoreli popolnoma, 40 jih je nevarno opečenih. Nesrečo je zakrivil menda železniški čuvaj, ki je pijan menjal železniško progo takó, da je brzovlak moral zadeti naravnost v tovorni vlak. Čuvaja so zaprli in pričela je stroga preiskava.

sednik komisije za preskušanje pušk. Dva vojaka sta streljala 14 krat na oklop iz daljave desetih korakov, ne da bi bila le jedna kroglja prebila zadnje stran oklopa.

Obsojen izdajatelj ponarejenega avstrijskega denarja. — Sodišče v Vidmu je obsodilo nekega Franca Zucco na 35 mesecev ječe, 1000 lir globe in na dveletno policijsko nadzorstvo, ko prestane kazen, ker je izdajal ponarejene avstrijske petdesetake.

Nov potres na Grškem. — V soboto zvečer po deveti uri je bil zopet precej hud potres, ki je v Atenah poškodoval več hiš in je mnogo oseb ponesrečilo.

Zgodnji viharji — V Vukovaru v Sremu je padala dne 24. t. m. mej dežjem gosta toča, ki pa ni uročila posebne škode. — Silen vihar je bil minuli teden v Šleziji. V Rükersu je strela ubila neko ženo in dve njeni hčeri ter zapalila več hiš.

Štrajk gimnazijalcev. — V današnji dobi, ko vse štrajka, kar ni zadovoljnc s svojo usodo, tudi štrajk gimnazijalcev ni več kaj nenavadnega. Tak štrajk so uprizorili dijaki na gimnaziji v Zajčaru v Srbiji ker so baje gospodje profesorji bili preveč strogi.

Zarubljeno mesto. — Iz Genove javlja se, da je tamošnje sodišče dalo zarubiti hišno opravilo nekaterih sob v mestni hiši, ker občina neče izplačati dvema uradnikoma plače.

Človekoljubnost na Pruskem. — V jetnišnici v Braniboru je hotel pobegniti neki kaznjeneec, katerega pa so zasačile straže in odvedle nazaj v zapor. Za kazen je bil obsojen, da dobi tri dni zaporedoma po deset udarcev z bičem. Poleg tega so mu dali na jedno nogo verigo, na kateri je okolu 12 klg. težak z železom okovan hrastov hlod. Ta hlod mora jetnik nositi pod pazduho, ako gre iz svoje celice.

Povodnji na Gornjem Štajerskem. — V raznih krajih na Gornjem Štajerskem so narasle vode vsled deževja in preplavile okolico, da se ljudje morajo s čolni voziti. Živino so morali odgnati iz preplavljenih krajev.

Častnik ponarejalec denarja. — Veliko iznenadenje je vzbudilo v vojaških krogih, da je policija prijela nekega poročnika v Wöllersdorfu poleg Dunajskega Novega Mesta garnizujučega batalijona 69. pešpolka, ker je na sumu, da je ponarejal državne bankovce. Gostilničar tamošnje vojašnice mu je baje prišel na sled in ga ovadil.

Kupčija s premičninami na obroke. Z zakonom o kupčiji s premičninami na obroke, kateri je vsprejela poslanska zbornica, bavi se sedaj posebna komisija v gosposki zbornici. Nemško-liberalni listi, kateri se seveda gorko potezajo za popolno „svobodo“ pri teh kupčijah (ali bolje rečeno: sleparijah), javljajo zadovoljstvom, da ima komisija gosposke zbornice mnogo pomislekov proti temu zakonu, kakor ga je sklenila poslanska zbornica ter da ga utegne promeniti v marsičem. Ako bi gosposka zbornica res sklenila kake premembe, potem utegne preiti še dokaj časa, predno stopi v veljavo ta zakon. V tem slučaju vrne se načrt zopet poslanski zbornici, da se dožene soglasje med obema zbornicama.

Gospodarske novice.

Kako se pri kravi spozna starost. Živinski trgovci skušajo na vse mogoče na-

čine varati kupca, ki kupuje od njih kravo, da bi ne spoznal njene starosti. Da človek ne gre na limanice, je neobhodno potrebno, da so mu znana nekatera znamenja, po katerih se spozna starost krav. Ako krava ni še stara štiri leta, tedaj ima še popolnoma gladka rogova, ko prestopi v četrto leto, zapazi se na njih vglobljen obroč. Za tem se naredi vsako leto po en obroč. Zato pa ostržejo živinski trgovci te obroče s steklom ter jih ogladijo s kakim lesom. Toda izkušen človek se s takim početjem ne da prevariti; obroči se namreč ne dadó popolnoma odstraniti. Ako se torej rogova potipljeta z roko, se takoj spozna, da ni vse tako, kakor bi moralo biti, in da je trgovec hotel obroča odstraniti. Do petega leta se starost krav lahko spozna tudi po zobeh, in sicer po enakomerni rasti kočnikov. Od petega leta naprej pa zobje niso več merodajni, ker nekateri zaradi različnega obrabljenja mole bolj iz čeljusti nego drugi.

Ravnanje s konjsko opravilo. Nekateri imajo navado konjsko opravilo prati z vodo. To ni prav, kajti zmočeno usnje se zelo potrdi, kadar se posuši; zato z vodo oprana konjska opravila konje večkrat odrgne do krvi. Z vodo naj se torej konjska opravila nikar ne čisti, marveč naj se ravna tako-le: Raztopiti je treba pri ognji enaka dela mila in lanenega olja, in s tem mazilom, naj se namažejo tisti deli oprave, ki se bodo dotikali konjskega telesa. Ako to večkrat ponovimo, obdržimo opravilo v dobrem stanju, pa tudi za konje bo to koristno.

Živalim izvabiti mleko. Ako hočeš, da bode kobila, krava, koza ali ovca imela mleko, namaži ji sesce ali tudi trebušne žile z žganjem, pokladaj ji dobrih močnatih krmil in imej jo v gorkem hlevu. Ako pa s tem ničesar ne dosežeš, pomagalo bode, če je žival sploh zdrava, če ji daš zjutraj na tešče koprivevega semena na mlačnem mleku. Za kobilo ali kravo zadostuje $\frac{1}{4}$ litra semena na 1 liter mleka, kozi ali ovci pa daj le polovico te pijače. Ako ne dobiš v 48 urah mleka, ponovi še enkrat ta poskus.

Kako ravnati s sirom, da ne splesni. Ugasi nekoliko živega apna ter ga presej, kadar razpade v prah, na prav drobnem situ. S tem apnom posuj sir, kadar delaš hlebce, okoli in okoli. Apno pospešuje siru zorenje in ga varuje črvov, preprečuje plesen, na okus pa ne vpliva.

Kopitno mazilo. Vzemi po 1 kg. voska, medu, kolofonija, terpentina in pa 4 kg. raztopljenega svinjske masti. Vse to raztopi skupaj in ko se je raztopilo, prilij še 1 kg. lanenega olja. Pri hlajenju je to zmes treba pridno mešati da se vsi posamezni deli enakomerno med seboj pomešajo. To mazilo je posebno dobro zdravilo za razpokla kopita, ker omehčajo rog in mu pospešijo rast.

Za kratek čas.

Sin in oče. „Oče, čemu pa hruško posekate?“

„Saj vidiš, da se je posušila!“

„Oh oče, saj imam tudi suhe hruške rad.“

Neverjetno. Nekdo je pripovedoval v družbi, da je zaprl pet mišij skupaj v jedno kletko, da bi lakote poginole; ko je pa čez nekoliko dnij pogledal v kletko, našel je le pet repov, ker so se miši druga drugo požrle.

Ura počitka. A: Povej mi vendar, prijatelj kedaj počivaš?

B: „Po obedu se navadno vleže za jedno uro k počitku.“

A: „Kdo pa?“

B: „Žena moja.“

A: „I, jaz pa vprašam, kedaj počivaš ti?“

B: „Nu, kadar ona spi, tedaj imam jaz mir in počitek.“

Kdor išče, ta najde. Neki Nемеc zabavljal je narodnjaku, da je slovenski jezik za bike. — „Zato se mu pa osli ne priučite!“ odvrne Slovenec.

Angleška potrežljivost. Dva imovita Angleža srečata se vsak v svojem vozu v ozkej ulici. Nihče se noče drugemu ogniti. Naposled seže eden njiju v žep po časniki ter ga čita. Drugi pa se ne zmeni za to, temveč reče svojemu nasprotniku hladno: „Prijatelj, prosim, ko list prečitate, posodite ga meni.“

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.

Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko v. no.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje in podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potreščine za čevljarje.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici, prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potreščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novinc Franc,

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Ivan Drufa

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potreščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semenški ulici št. 4. se priporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Dreherjevega piva ter žita, moke, soli in otrobij.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semenški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caraveggia št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vrtni ulici št. 8 poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjžice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravilo, zlate in sreberne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.